

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4 uri popoldne.

Stane na leto K. 10

1/2 leta 5

1/4 „ 2.50

Posamične številke stanje 8 vin.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjanje vsako odgovornost.

Govor dr. Gregorina na shodu v Sv. Križu.

Pozdravivši zborovalce je izjavil, da se je rad odzval vabilu »Slovenskega političnega društva«, da poroča o delovanju, ali boljše o nedelovanju državnega zbora in o vzrokih tega nedelovanja, kakor tudi o naši notranji in zunanji politiki sploh.

Razmere v Avstriji se nočejo na noben način zboljšati. Ko je bil izvoljen parlament na podlagi splošne in enake volilne pravice v drugič, so vsi mislili, da se sedaj razmere zboljšajo. Žalibog se niso nade uresničile. Vsa tri leta ne deluje že parlament. Nekaj se je sicer storilo, sprejet je bil vojaški kazenski zakon, rekrutni zakon, oni glede vojnih davkov, novi davki — a vsi ti zakoni niso ravno v preveliko korist prebivalcem, temveč le vladi, ki hoče da figuriramo kot velasila. Edino od davčnih predlogov bo ljudem nekaj pomagalo. Kadar so poslanci glasovali za vse vladne predloge, je smel delovati parlament, ko pa je imela vlada vse pod streho in ko bi meralo tudi ljudstvo kaj dobiti, pa so nas poslali domov. Nekaj smo le tudi dosegli, da se namreč sme obdačiti plača šole od 1600 K naprej in ne od 1200, kakor je to bilo dosedaj. Glasoval sem seveda za zvišanje svote, ki se jo sme obdačiti in je bil tudi predlog sprejet z enim glasom večine. Tu se najjasneje vidi, kakega pomena je večasi le en sam glas. — (Dobro klici.)

Pri takih razmerah v parlamentu mi ni preostajalo drugega, nego da sem omejit svoje delovanje na predlaganje in doseganje podpora v olajšavo bede, za vodovode, vodnjake in ceste. Stori sem v tem oziru, kar sem mogel ter obljubljam, da tudi v bodoče storim, kar bo v mojih močeh. V vprašanju kriškega vodovoda namnem vse sile, da dobite zdatno podporo. (Dobro klici.)

Interveniral sem pa tudi radi **podržavljenja Vipavske železnice**. Na ministerstvu so mi rekli, da je vse v najlepšem redu za podržavljenje. V zadnjem času pa so začeli delovati nekateri proti podržavljenju. Ker je vedno tako, da je vlada vedno z onim, ki noče ničesar in kjer ni treba

ničesar dati, zato opozarjam one, da prenehajo s svojim protidelom. Čim prej se podržavi železnica, tem bolje je, ker delnice bodo imele vedno manjšo vrednost. Obenem pa je sedaj precejšen kapital mrtev, ki bi prost, mogel biti porabljen za druge koristne naprave.

Kaj je krivo, da ravno avstrijski parlament ne deluje? Večina poslancev se gotovo trudi, da bi delala in ni toliko krivde na poslancih, da parlament ne deluje na noben način, temni je kriv **avstrijski vladni sistem in krivični državnozborni volilni red**.

Ko se je sklepalo nov državnozborni volilni red so vlada in Nemci storili vse, kar je bilo mogoče, da ne bi prišli Slovani, ki so v Avstriji v večini, tudi do večine v parlamentu. Zveržili so tak volilni red, ki bi omogočil Nemcem s pomočjo Italijanov večino v državnem zboru. V zadnjem času vidimo, da se trudijo Nemci doseči formalno zvezo z Italijani in vse to iz golega sovraštva do Slovanov. In to sovraštvo proti Slovanom vodi tudi vso našo notranjo in zunanjo politiko. Če je taka politika v interesu države, ni naša stvar: nemško-italijanska zveza nam je od prla oči in te je nam le na korist. Mi vsaj vemo da nimamo od nikogar ničesar pričakovati ter da se nam je zanašati le na svojo moč po hrvatskem pregovoru: »Pozdravljen se use i v svoje kljuse!« Vsa avstrijska politika bolega na domnevanju, da so edino le Nemci državo ohranijoči element, kar je pa v navskrižju z dejanskimi razmerami. Jaz pa pravim, da so Nemci in Italijani enaki iredentariji, ki se sklicujejo vsakokrat na Nemčijo in Italijo, kedar se jim zdi, da se jim godi krivica, dočim se mi sklicujemo v doseg naših opravičenih zahtev v okviru države le na avstrijske zakone. Kaj bi rekla naša vlada, ako bi tudi mi klicali na pomoč Srbiji ali Rusiji, kakor to delajo Nemci in Italijani, ki se sklicujejo na Nemčijo in Italijo? — Pregarjala bi nas radi veleizdaje. In vendar bi bilo za ravnotežje sil naravnost dobro, da bi se tudi mi sklicevali na katerega strica. Spominjam se tu reka nekdanjega poslanca Črneti, ki ga je delal Beust, ko se je pritoževal pri njem radi krivice, ki jih trpimo. Ko mu je tedaj dejal Beust, da ima Avstrija samo dvoje

prs, ene so za Nemce in druge za Madžare, mu je odgovoril Črneti, potem si moramo pač vzeti mi dojljo. Ta odgovor si moramo pač zapomniti. Vsled tega nesrečnega sistema je vse narobe, so v parlamentu večne obstrukcije.

Iz vseh teh neprilik pa se je vlada zmazala zelo enostavno, poslala je poslanca domov in sedaj vlada s pomočjo § 14, kar pomeni, da je sedaj v državi absolutizem. Vlada je sicer s tem zadovoljna in izdaja nezakonito postavbo za postavbo, v škodo prebivalstva in države. Absolutizem izpodkopava naš ugled in naš kredit. Dočim dobivajo male balkanske države z lahkoto potrebna posojila, smo morali iti mi v Ameriko, da smo dobili pod zelo težkimi pogoji denar.

Nemcem je seveda vseeno, če vlada absolutizem ali ne, saj so na vseh vodilnih mestih le Nemci, kvčjemu portirji smejo biti po večini Slovani. Vlada zlorablja § 14, najema posojila, ki jih ne bi smela in v zadnjih letih je obremenila državo za 2 milijardi.

Slabše, kakor se nam sedaj godi, se nam ne more goditi. Kakšne nepostavnosti se gode na Koroškem, je itak dovolj znano, ali sedaj tudi na Kranjskem ni dosti boljše. Vsa uplivnejša mesta dobivajo Nemci in germanizacija napreduje z vso silo. Na Primorskem, kjer je bilo do zadnjih časov nekaj boljše, se je sedaj tudi poslabšalo. Združeni Nemci in Italijani nastopajo odločneje proti nam in v znamenju kulture odrekajo nam sredstva, da dosežemo kulturo, šole. Vlada pa se vedno očitneje nagiba na nam sovražno stran, in podpira naše nasprotnike. — Proti nam je ves vladni aparat, veleizdajniške procese nam obešajo na vrat, največje iredentiste Lah in Nemce pa obkladajo z darovi. Žalostno je le, da so oni složni, mi pa v večnem medsebojnem prepiru.

In vendar bi vlada v državnem interesu ne smela tako postopati z nami, saj so naše slovenske dežele za Avstrijo velike važnosti. Mi smo v zvezi z Nemčijo in Italijo. Vsak dan pa vidimo, kako z ene strani Italija, z druge strani Nemčija stezata pohlepno svoje prste po Trstu in naših slovenskih deželah. O razpadu Avstrije govorijo in pišejo v Italiji in na Nemškem kar javno in celo v Avstriji kroži nekon-

fiscirana knjiga dr. Karla Winterstetena, in v kateri lahko vsakdo čita stavek, da lahko pride moment, ko se bo morala Nemčija sporazumeti z Rusijo o delitvi Avstrije, pri čemur bo gotovo našla zavezništvo Italije, Romunske in tudi Srbije. Taki so torej naši ljubi zavezniki, a naša diplomacija še vedno vodi politiko sovražstva do Slovanov, ne pa politiko pameti. To se je najjasneje opazalo povodom zadnjih balkanskih vojn. Iz samega sovražstva do Slovanov in iz strahu, da ne bi Slovani s pomočjo Srbije prišli do večje veljave, vstvarila je Avstrija Albanijo, ne torej iz ljubezni do svobode Albancev, ampak da počene zagazdo med balkanske slovanske države. Naši zavezniki Italijani pa žanjejo sadove naše nemne politike ter bodo le oni imeli vse gospodarske koristi v Albaniji. Istočasno nam drugi naš zaveznik jemlje pozicijo za pozicijo na Balkanu, kamor smo edino mogli zvezati naše produkte, ker nimamo kolonij. A ne le na Balkanu nam delata naša ljuba zavezništva gospodarsko konkurenco, celo v Egiptu, kjer smo srečno dospeli do tega, da smo glede izvoza v Egipt od drugega mesta, za Angleško, prišli na predzadnje mesto. Za nami je le še Turčija. Zdi se, da skušamo na vseh poljih posnemati Turčijo, in mogoče je, ako pojde tako naprej, da pridemo še za Turčijo, katera morda po prestani operaciji na Balkanu celo ozdravi.

Naša balkanska politika nas še lahko dovede do vojske z Italijo in v tem smislu so se čuli govori in italijanskem parlamentu in v naših delegacijah. Da se tej nevarnosti izognemo, je stavil v delegacijah češki avtonomistični socialistični poslanec Vanek zelo umesten predlog, naj bi se namreč Avstrija po zgledu Švice neutralizirala s tem, da bi se zavezala, da ne bo napadala nobene države, za kar naj bi ji druge države garantirale sedanjí obseg. Ta pameten predlog je bil seveda odklonjen. In vendar je Avstrija, ki ima v sebi vse pogoje samostalnega gospodarskega obstoja, v srečnem položaju, da ji ni potreba napadati drugih držav, da jih prisili, da jej dobavljajo življenskih potrebščin ter vsled tega tudi ne vzdrževati si v ta namen močne armade ali brodogoja, kakor to morata Nemčija in Anglija. V istem hipu, ko bi se Avstrija neutralizirala, bi nam bil odprt ves denarni trg; tako pa propadamo vedno bolj in bolj. Naša neumna gospodarska politika sili ljudi, da se trumoma izseljujejo, naša nerodna zunanja politika pa odganja od nas vse tiste države, in posebno Balkan, ki bi moral biti naš izvozni trg. Zavozili so jo naši državniki temeljito, in ne vem, če bo sploh mogoče izvleči naš državni voz iz blata, v katerega so ga spravile naše nesposobne nemške vlade. Mi smo preslabi, da bi ustavljali ta proces. Sicer je pa to stvar v to poklicanih faktorjev. Ti faktorji pa, namesto, da bi se brigali za to, delajo tako, kakor da bi bili plačani za to, da Avstrijo čimdalje, tem bolj slabijo ter pelajo v prepad. Kaj je pa nam storiti ob takih razmerah? Nič drugega, nego skrbeti zase, storiti vse, da bo naš narod pripravljen za vsak slučaj, da bo v odločnem trenutku zamožgal braniti svoje keristi. Organizirajmo narod gospodarsko in narodno politično ter skrbimo, da ne zgubimo niti pedi več slovenskega, že mnogo skrčenega ozemlja.

Na Vyšehradu v Pragi je zapisano na grobu pesnika Hanke, dokler je narodov jezik živ, tako dolgo je živ tudi narod.

Mali listek.

Iz knjige filozofa Nietzscheja »Človeško, prečloveško« se to-le:

Zakaj žive še berači. — Če bi prejeti berači vse miloščine le iz usmiljenja, ni že davno vsi poginili lakote.

Lisica lisic. — Prava lisica ne imenuje samo ono grozdje kisle, ki ga ne doseže, temveč tudi ono, ki ga doseže in ga drugim vzame.

Pismo. — Pismo je nejavljen obisk, pismoša posredovalec neuljudnih napadov. Imeti bi morali vsakih osem dni določeno eno uro za sprejemanje pisem, in potem bi šli v kopel.

Neoprostljivo. — Dal si mu priliko, da pokaže veličino svojega značaja in on je ni uporabil. Tega ti nikdar ne oprost.

Ne predrago kupiti. — Kar kupimo predrago, to uporabimo navadno tudi slabo, ker je kupljeno brez ljubezni in z neprijetnim spominom — in tako imamo dvojno škodo.

Znaki plemenite duše. — Plemenita duša ni ta, ki je zmožna najvišjih poletov, temveč ona, ki se malo dvigne in malo

pade, toda ki biva vedno v prostejšem zraku in višini.

Molitev k ljudem. — »Odpusti nam naše kreposti« — tako bi morali moliti k ljudem.

Človeška skromnost. — Kako malo slasti zadostuje večini, da hvalijo življenje, kako skromen je človek!

Duh in dolgočasje. — Pregovor: »Madžar je veliko prelen, da bi se dolgočasil« sili nas, da mislimo. Najfinejše in najdelavnejše živali so šele zmožne, da se dolgočasiijo.

Francoski feminizem. — Francoski pisatelj Dechamps je imel nedavno v nemem pariškem ženskem društvu predavanje, v katerem je dokazoval, da se feminizem angleških sufražetek nikakor ne more razširiti na Francosko. Francoska žena zahteva sicer ravno tako svoje pravice ali na drug način, ko angleška. To se vidi že iz slik prvih francoskih žen, ki so dovršile najvišje šole in potem se vidi, da se te žene ne razlikujejo od drugih niti po eleganci obleke, niti po zunanji lepoti. Ali tudi dekleta kažejo, da jim angleški feminizem ne more ugajati. Dechamps priobčuje v tem oziru zanimivo anketo, ki jo je

priredila ravnateljica ženske gimnazije v Clermont-Ferrandu med svojimi učenkami. Dekleta so odgovarjala na stavljena vprašanja jasno in brez nepotrebne sramežljivosti. Prvo vprašanje se je glasilo: »Ali se hočete poročiti?« Enoglasno so odgovorile: »Hočemo!«. Drugo vprašanje: »Ali bi ostale raje neporočene, kot pa da bi bile žene mož, ki vam ne ugajajo?« In zopet je bil enoglasni odgovor: »Bi!« — Tretje vprašanje je bilo veliko resnejše: »Hočete, da vas vaš bodoči mož nadkrijuje, da vam bo enak ali da bo celo v duševnem oziru pod vami?« Dvajset mladenk se je izjavilo za duševno premoč moža, šest za enakost, niti ena pa ne za duševno slabšega možkega. Zanimivo je bilo tudi vprašanje: »Hočete imeti otroke?« — 24 mladenk se je izjavilo za, dve sta odrekli odgovor. »Zakaj hočete imeti otroke?« — se je glasilo naslednje vprašanje; odgovori pa so bili različni: iz ljubezni, da izpolnimo svojo socialno dolžnost, večina pa je odgovorila: »Iz ljubezni in ker je to naša dolžnost«. Mlade francoske devotke so idealistke, al' ne sanjarijo več zaman. Njih idealizem ima pozitivno in praktično obliko.

Tega stališča moramo biti tudi mi. Svoj jezik moramo varovati z vsemi silami. In če hoče seči nasprotnik tudi po tem, tedaj mu zakličimo, roke proč od našega jezika, do tu in ne dalje! (Dolgotrajno in živahno odobravanje.)

Podpora v ublaženje bede v Goriški okolici.

(Dopis.)

Vsa županstva c. kr. goriškega glavarstva so prejela okrožnico z dne 19. aprila 1914. št. 5801/14. sledeče vsebine:

»Za ublaženje bede nastale vsled lanske toče in slane dovolilo je c. k. ministerstvo za notranje stvari za politični okraj goriški iznos 60.000 K.

Od tega iznosa odpade na tamkajšno občino približno — — — K (navede svoto).

Da zamorem staviti c. k. namestništvu konkretne predloge glede uporabe dovoljene podpore, vabim županstvo, da mi naznani tekom 10 dni v kakšno svrhu misli uporabiti označeno podporo.

Pri stavljanju predloga je upoštevati dejstvo, da se imajo izvršiti s podporo važnejše javno-koristne naprave kakor poprave občinskih poti, kanalizacija in slično. Za vodovodne naprave ni namenjena podpora.

Županstvo določi kolikor mogoče le eno napravo, ki se ima z določeno podporo do cela izvršiti.

Pričakujem slednjič, da se bo županstvo točno držalo določenega roka za poročilo.

C. k. namestništveni svetnik:
Rebek I. r.

Županstva so se točno ravnala po tej okrožnici in označila so največ le najnujnejše poprave občinskih poti in javnih naprav. Mnogi kmetovalci po goriški okolici pa so začeli godrnjati in ropotati, glasno hujskati in ščuvati po gostilnah proti županom ter s silo in kričanjem zahtevati, da se mora to podporo razdeliti onim kmetovalcem, katerim je vzela slana ali toča poljske pridelke. Pridružili so se tu in tam še razni nepoklicani agitatorji in v mnogih vaseh zahtevajo občanarji od župana, da jim mora dati krone na roko, da si kupijo sirka in drugih kmetijskih potrebščin. Drugod zopet kričijo, da se ne bodo z njih nesrečo popravljala občinska pot, da se ne bodo kopali cestni jarki itd. Žalostni so taki pojavi med našim ljudstvom, a še več žalostno je dejstvo, da nastopajo po mnogih vaseh tudi razumnejši posestniki in hujskajo ljudstvo na razne nedostojne načine vsled osebnega ali pa strankarskega sovraštva. To zadnje postopanje bi se smelo že imenovati grdo, neznajčajno in podlo. Dajmo rajše ljudi pomiriti in jih prepričati, da so podpore za javno-koristne naprave najpotrebnejše. Kaj je v nekaterih občinah potrebnejšega nego poprava občinskih poti? Ali je vendar mogoče pravično razdeliti denarne podpore med po toči ali po slani oškodovane kmete? Kakšni poboji in kričanje bi bili pri teh delitvah? Kdo bi pa prevzel to razdelitev na svojo odgovornost? Odgovorite, vi strankarski hujskači! In tudi, ako bi upeljali tako denarno razdelitev med kmeti, kaj bi potem bilo? Saj ne bi nikdo mogel dobiti večjega zneska nego 2 do 10 K. Kaj si hoče sedaj obdarjenec pomagati s to miloščino? V svoji žalosti in obupu bi nesel še te krone bližnjemu krčmarju. Bodimo toraj pametni in razsodni, sprejmemo s hvaležnostjo to državno podporo in obrnimo jo za javno-koristne naprave po določbah c. k. ministerstva za notranje stvari! Pomagajmo rajše županstvu, da dobi več podpore, da jo skrbno uporabi za najpotrebnejša javna občila in ne hujskajmo ljudstva po nepotrebnem in v umazane združbarske osebne namene!

Župani oziroma županstva so pri vsi akciji popolnoma nedolžni. Dobili so nalog, da označijo javno koristne naprave v svojih občinah in napravili so to svojo dolžnost. Vlada je denar dala, ona ima tudi pravico določiti njegovo uporabo. Z vso gotovostjo pa trdimo, da se denarja ni moglo bolje uporabiti nego za nujno potrebne javne naprave, ker le od teh ima splošna javnost največje koristi. Posa-

meznikom to morda ne ugaja, a koristi posameznikov se mora podrediti koristi splošnosti, ker to zahteva od nas čut skupne vzajemnosti in razsodno umevanje medsebojnega razmerja v človeški družbi.

Toraj proč z združbo in na skupno delo za srečo našega ljudstva!

Par vprašanj na poslanca Fona.

Poslanec Fon v današnjih časih mnogo govori. Tako je govoril mnogo tudi na novostrujarskem shodu v Cerknem. Poročilo v »Novem času« o tem shodu je bilo precej suho. Poročajo pa nam iz Cerkna, da je govoril Fon marsikaj, česar ni hotel povedati »Novi Čas«. Zakaj ne, ne bo težko uganiti po tem, kar povemo v nastopnem.

Po nam došli poročilih je rekel poslanec Fon med drugim:

1. Seje deželnega odbora so pogoste, odborniki konferirajo neprestano tako da največkrat ne vedo, kaj sklepajo. Seje trajajo 3—5 ur, toraj tratijo dragocen čas, ne da bi vedeli za kaj!

Gospod Fon! Ako so seje deželnega odbora res tako pogoste in odborniki pridno konferirajo, je pač to najboljši spričevalo za nje, najboljši dokaz, da delajo in vršijo svojo dolžnost toliko slovenski kot italijanski. Tu ni govora o tratenju dragocenega časa — ampak dragocen čas traja oni, ki si izmišlja, da tratijo čas odborniki, ko delajo, in hoče begati ljudi s tako trilo trditvijo. — Da ne vedo, kaj sklepajo! Taka trditve je nesramna, gospod Fon! Ali ste res tako trdil?

2. Finančni odsek ne dela nič. — Seveda ne. Odseki delujejo ob deželnozbornem zasedanju, kadar tega ni, pa ne. In vendar pravi Fon svojim volilcem: Finančni odsek ne dela nič. Namen take trditve je jasen in upoštevati treba, da je hotel Rojec na vsak način priti v finančni odsek ob deželnozbornem zasedanju, pa se mu to seveda ni posrečilo, ker so bili pri volitvi v odseke trije novostrujarji prav pošteno upoštevani in zadovoljni s to volitvijo, potem pa čez čas so hoteli kar nakrat imeti še zastopstvo v finančnem odseku. Deželni zbor pa je glasoval po večini proti njihovemu predlogu. Sedaj pa, kakor trdi poročilo, straši Fon okoli z zatrdom: Finančni odsek ne dela nič. Ali je res tako govoril? Zakaj ni povedal pošteno zraven, da tudi drugi odseki sedaj ne delajo?

3. Fon je proti tako visokemu povšku davka na vino. Stvar je pač že zadosti razložena. Tudi na shodu v Cerknem bila je ta stvar pojasnjena: da ne gre za nikak splošen povišek davka na vino, ampak da je bil v deželnem zboru podan le predlog za obdačenje zasebnega konsuma vina, kar pa odobrava vsak pameten človek v deželi. Zakaj govori Fon še vedno o davku na vino na tak način? Kaj misli še koga preslepiti? Fon naj bi bil rajši povedal, kako so njegovi tovariši, poslanci S. L. S. na Kranjskem, povišali davek na vino, in sicer kar za 8 K pri hl. S. L. S. je nevarna ljudstvu gledé zvišanja davkov!

4. Zemljiški davek naj bi se kar opustil! To da je tudi rekel Fon. To je vlekló in ljudje so to radi slišali. Verjamemo, da sliši vsak davkoplačevalec rad, da bi se mu davki znižali ali pa kar opustili! Demagogi radi govore o znižanju in celo opuščanju davkov. Tako radi govore poslanci S. L. S. na shodih, v deželnih zborih pa višajo davke. Tako je S. L. S. na Kranjskem povišala zemljiški davek za 15%, v Cerknem, ob kranjski deželni meji pa se poteguje poslanec S. L. S. Fon za opustitev zemljiškega davka! Ali je res tako govoril?

5. Davek naj se naloži tudi na pašarete in druge stvari! — Iz klerikalne stranke se je delalo pred leti za abstinenco in priporočalo se je pitje pašaret. Pašaretarjev je bilo precej v Mirnu, sčasom največ takih, ki so iz pašarete pili črno vino! Vendar mora zadeti Fon v svoji lastni stranki na odpor, ako se bo potegoval za davek na pašarete! Sveta vojska se dvigne proti njemu! — Potem pa ... in druge stvari! Kakšne druge stvari naj se še obdačijo?

6. Dalje nam poročajo, da je trdil poslanec Fon, da so si postavili samostojni poslanci nalogo povišati učiteljem plače za 25% (o potegovanju njih za potrebni deželni šolski zalog Fon ne ve nič), da deželni zbor ne deluje prav radi učiteljskega vprašanja, da Slovenski klub deluje samo za gostilničarje, potem je trdil dalje, da je deželni odbor s soglasjem slovenskih odbornikov sklenil, da bodi notranji uradni jezik italijanski in da je sklep podpisal tudi en slovenski odbornik, dalje, da ste bili izpraznjeni dve višji uradniški mesti pri deželnem odboru pa so obe zasedli Italijani.

Vse to seveda ne sloni na resnici — zato pa vprašamo poslanca Fona, ali je res tako govoril, tako neresnico, na shodu v Cerknem? Prosimo odgovora!

Nekaj števil iz državnega proračuna.

Iz državnega proračuna smo podali zadnjič le glavne številke. V nastopnem navajamo nekaj podrobnejših podatkov iz državnega proračuna:

Realni davki so proračunjeni na 178.714.000 K. skoro za 4 milijone več kakor v letu 1913. Osebna dohodnina na 130 milijonov, za 37 milijonov več kakor v letu 1913. novi davek od tancem na 1.500.000 K. davek na žganje na blizu 133 milijonov, za 33 milijonov več kakor v letu 1913, davek od penečih vin na 800.000 K. Uspehi »malega finančnega načrta«.

Razredna loterija naj donša čistih okroglo 15 milijonov, sol čistih 30 milijonov, tobak čistih 239 milijonov. Železniško ministerstvo izkazuje pri dohodkih 910 milijonov čistega le okroglo 65 milijonov. Pokojnine so proračunjene na 140 milijonov, vsled službene pragmatike za 13 milijonov več kakor l. 1913.

Za skupne zadeve prispevamo 537 milijonov, v tem 116 milijonov za izredni kredit za vojaštvo in mornarico ter okroglo 4 milijone za bosanske železnice.

»Glasbena Matica« v Ljubljani dobi na redni podpori 4500 K, na izredni 20.000 K v 10 letnih obrokih za prezidavo poslopja in za dotacijo pokojninskega sklada. Enako podporo dobiva tudi nemško »Filharmonično društvo« v Ljubljani. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici dobi podporo 3000 K.

V postavki o »visokih šolah« je za Slovence prazen prostor, pač pa imajo Italijani tam svoto 130.000 K.

V Primorju vzdržuje država šest nemških srednjih šol: v Trstu, Pulju in Gorici po eno nemško gimnazijo in realko, pa samo eno slovensko (Gorica) in eno hrvaško (Pazin) gimnazijo. Potrebščina za nemške zavode znaša 756.256 K, za slovenska zavoda pa 145.200 K.

Mestni dekliški licej v Ljubljani dobi podporo 10.000 K. »Šolski dom« v Gorici 2000 K in 1500 K za otroški vrtec, spodnja realka v Voloski 5000 kron, dvorazredna trgovska šola v Ljubljani 8000 K.

Za pospeševanje ljudskošolskega podjetja v Primorju je določena svota 150.000 K. Germanizacija! — Ako bi se hotelo ta denar prav obrniti, bi se moralo dati primerne prispevke n. pr. okrajnim šolskim zalogom v naši deželi, da se rešijo dolgov in bi se potem toliko lažje dosegel deželni šolski zalog.

Za cerkve v naši deželi so v proračunu svote: drugi obrok 5000 K za novo kapucinsko cerkev v Gorici, za cerkev v Pevni 2000 K (4000 lani), za cerkvene orglje v Biljani 1000 K (1000 K lani), 5000 K za poprave raznih cerkva in župnišč v Furlaniji, za popavo bazilike v Ogleju 5000 K, za ohranitev mozaikov v Ogleju 10.000 K, 2.211 K za razne cerkvene potrebe.

Alkoholne pijače dajo državi 2.233.000 K; Primorje je udeleženo s svoto 73.800 K!

Kolek za igralne karte da državi 742.000 K, Primorje je udeleženo s 100.800 K! Torej je že dovolj »kvar-topircev« med nami!

Tobak za državi 345.587.600 K. V Primorju se pokadi tobaka za 14.724.470 K. Lepa svota gre v Primorju v zrak!

(Pride še.)

Politični pregled.

Balkan. — V ospredju vseh političnih vprašanj je sedaj na Balkanu vojna nevarnost med Grško in Turško. Kar čez noč je prišla ta nevarnost in le dobri poznavalci balkanskih razmer so mogli prerokovati tako ostro nasprotje Grške in Turške. Ali da je prišlo do vojne nevarnosti ni čudno. Grozovitosti, ki jih uganjajo Grki in Turki, saj je znan rezultat Car. negijeve komisije, ki je preiskovala nasilnosti za časa vseh balkanskih vojen, po katerem so bili Grki in Turki pravi mojstri v okrutnostih, dočim so Srbi tudi v tem oziru varovali svojo čast, te grozovitosti so morali znova razvneti narodno sovraštvo. Kakor so črni oblaki znak nevilite tako so na Balkanu znak vojne nevarnosti tožbe o zatiranju in vesti o grozovitostih. Teh vesti pa smo zadnje dni brali dan na dan in danes stojimo pred nevilito. Glavni vzrok za vojno pa je vprašanje »egejskih otokov«. Turčija hoče imeti na vsak način kljub sklepu velesil otoka Kios in Mitilene — Če pa tudi pride do vojne je pa druga vprašanje. Za vojno je treba denarja, tega pa nima Turška. Poleg tega posreduje, že vse velesile in posebno ruska roka za držki gotovo vojno.

Albanija. — Princu Wiedu se godi nekaj bolje. Njegov »dvorni« maršal je prinesel iz Nemčije denarja in sedaj so Albanci takoj bolj zadovoljni. Na drugi strani pa je kontrolna komisija dovolila pol drugi milijon predujma, da je torej za enkrat denarja dovolj in kmetje lahko nehajo z revolucijo. Stališče Wieda se je torej začasno utrdilo in sedaj je dobila tudi albanska »vlada« pogum in podala vstašem ultimatum. Če bo pa imel ta ultimatum sploh kak uspeh je pa nad vse dvomljivo. Vstaši, navadni kmetje niso za dolgo vojno sploh pripravljeni in tudi ne godi. Tako nakrat zaropotajo, delajo velikanske kraval, potem pa jih premaga muhamedanska lenoba in ne zmenijo se za drugega ko za kavo in tobak. In le to je rešilo Wieda in ne ultimatum in plačar Malisori.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražilnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—

Ponarejanje so sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje živali — Roločino olajšajoče in o. revolutno str. roznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2.—

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.

Dobiva sev Gorici v vseh lekarnah in mirodilnicah.

Za birmo!

priporoča se:

Ivrdka Ivancič & Kurinčič

GORICA

Gosposka ulica št. 11.

V zalogi ima krasno blago za deklice in dečke.

Velika izber pajčolanov, svilenih trakov, rokavic, nogavic, umetnih cvetlic itd.

Uzorci pošilnine prosti.

44—5

MAGGI kocke
(gotova goveja juha)
MAGGI po 5 vln.
so najboljše!
Varstvena znamka s Zvezdo in Krizom.

pijete, mora biti vedno pridelana Kolinska kavna primes, ki se je obnesla kot najbolj-ši kavni pridelek. Kavi da izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo, obenem pa odstranjuje neugodne učinke zrnate kave. — Ker je Kolinska kavna primes tudi pristno domače blago, edino te vrste splošno vsem toplem priporočamo. Nikjer ne sme manjkati izvrstne in pristno domače Kolinske kavne primesi!

V »Dijaški kuhinji« je na razpolago več vreč. Prijatelji Dijaške kuhinje dobe te vreče v prostorih Dijaške kuhinje — brezplačno.

Cenj. g. naročnike še enkrat uljudno prosimo, da nam pri izpremembi stanova-lišča javijo ob enem tudi svoj prejšnji naslov. — Upravništvo

V znamenju loterije živimo in vse drvi za glavnim dobitkom! Nekateri dobe, drugi zgube. Zadnjih je seveda neprimerno več, kot prvih. Komur je za denar vseeno, ta bo ostal pri loteriji, komur pa je njegov denar drag, ta naj čita današnji oglas glavnega zastopstva srečkovnega oddelka Češke industrijske banke, glasom katerega z nakupom dobrih vrednostnih srečk zamo-re obogateti, na vsak način pa mu je za-jamčen za vsako srečko po najmanj en do-bitek, trajna vrednost srečk in s tem tedaj varnost za srečke izdanega denarja. Ker so za naročnike srečk določene tudi na-grade in premije, je marsikomu dana pri-lika, dobiti poleg izbornih vrednostnih srečk tudi še velik ali pa ves del zanje izdane kupnine nazaj. Ponudba je vse-škozi poštena in se tedaj sama od sebe priporoča. Ker se prihodnje žrebanje vrši že v prihodnjih dneh, pišite še danes po-jasnilo, ki vam ga takoj brezplačno pošlje: Srečkovno zastopstvo, Ljubljana 5.

Življenje majhnega deteta visi na niti, ako ni prebava v redu. Zato ne zamudite pravočasno dati svojemu otroku Nesté-jeve moke za otroke; s tem si prihranite težko očitane v prihodnosti. — Poskušajo in poučno brošuro o otrokovem negovan-ju pošilja popolnoma zastoj: Henri Nes-tlé, Dunaj, I. Biberstr. 8 K

DOPISI.

Iz Volč. — Slovenec se mora boriti celo za najprimitivnejše pravice v naši ljubli Avstriji. **Niti davkov (užitnine)** ne moreš več plačati po slovenski. Tako n. pr. nam daje g. nadrespicient finančne straže v Volčah potrdilo o vplačani carini za meso z **nemško-italijanskim tekstom**. Mi odločno protestujemo proti takemu zapostavljanju našega jezika v naši de-želi. Zatrdno smo uverjeni, da nas g. nad-respicient noče žaliti s takim ravnanjem. Krivda bo vsekako pri finančni direkciji, ki nas bagatelizira vsepovsod: Plačaj in molči!

Mera potrpežljivosti je polna; zato upamo, da zadostuje ta resen opomin fi-nančni direkciji: Ven s se slovenskimi ti-skovinami!

S Tolminskega. — Hitro za vasjo Volče ob državni cesti, kjer se odcepi skladovna cesta čez Kozaršče zagledaš čudnega spaka: **Goriza-Görz**. Vsiljuje se v nas prepričanje, da hoče »nekdo« na-lašč osle briti z nami. Mi temu velikemu »Germanu« vseh Germanov povemo na polna usta, da naj odstrani to žalitev, si-cer si bomo znali sami pomagati.

Upam, da se razumemo!

V Kneži je umrl Jernej Leban, Ra-dekcijski veteran, star 88 let.

Vozna pot iz Hudajužne v Zakojco. — Kdo ve, kdaj pridemo v tej reči do take rešitve, da bomo imeli kaj koristi od nje? Dve obliki ima to vprašanje. Imamo načrt ceste iz Hudajužne v Zakojco. Men-da je ta reč v delu pri deželni odboru, bojimo pa se, da nastanejo zapreke, ka-kor na primer velik prispevek interesen-tov. V drugi vrsti gre tu za vozno pot iz Hudejužne v Zakojco. Tako pot že ima-mo, ker so jo Zakojčani v zadnjih letih sami napravili, največ z robotami in pod-porami. Vendar pa jim ta pot dosedaj prav nič ne koristi, ker ni izdelana v onem delu, ki spada v grahovsko županstvo. Ta del se nahaja tik ob železniški progi, prav ob plotu železnice, ter je dolg kakih 200 me-trov. Grahovsko županstvo pa se ne da pripraviti do tega, da bi napravilo ta kos poti, da bi ga rabili tudi tamkajšnji obči-

nari, pripravljeno pa je nemda odstopiti za to potreben svet brezplačno in dolo-čiti menda tudi nekaj robot. Ubogim Za-kojčanom treba pomagati, kajti drugače bi bil ves njihov dosedanj trud in žrtev brez vsake koristi; daš imajo pot prav do železniškega tira, mora peti vedno le hrbet. Mislimo, da treba v tej stvari od-pomoči. Prizadeti činitelji, zganite se, de-želni zbor in odbor naj pomagata!

Iz Bovca. — V nedeljo, dne 7. t. m. počastil nas je dramatični odsek »Roko-delskega bralnega društva v Tolminu« s svojim posetom. Priredil nam je krasno vspele igro »Zmešnjava na zmešnjavo«. Tolminci so nam pokazali, kaj zamore trd-na volja in vstrajno delovanje na tem po-lju. Res občudovali smo njih krasno igro, ki bi nam morala biti vzgled in spodbuj. Iz med vseh se je najbolj odlikoval g. Kavčič, ki je s svojim nastopom vsigdar povzročil obilo smeha med občinstvom; a tudi drugi so častno rešili svoje, res težke vloge, dasiravno se je pri nekaterih opa-žalo nekoliko preveč razburjenosti.

Gotovo se niso naši gostje nadejali to-likega obiska. Zastopan je bil ves Bovec in tudi precej ljudstva iz okolice se je udeležilo predstave. Med posetniki videli smo tudi mnogo inteligence, kar najbolj znači, da ljudstvo kar hrepeni po takih prireditvah.

Še par besed o odru. Čudili smo se, da se je moglo na njem sploh igrati. Zad-nji čas je, da se tista reč, ki ne zasluži ime-na »oder«, odpravi in nadomesti z dru-gim, potrebam odgovarjajočim odrom. Saj je v ta namen tudi že zbran precejšen sklad in načrt je tudi že napravljen. Čemu torej nepotrebno čakanje in odlašanje. Ko bi postavili oder že lansko leto, bi se ljub-ljanski igralci gotovo ne branili gostovati v našem romantičnem gorskem trgu. A tudi dobri dilemtanti bi se vzgojili, ko bi imeli primeren oder in nastalo bi pri nas vse drugo življenje. Inteligenca bi imela zabavo, prosto ljudstvo razum tega tudi poduk. Torej zganimo se! Bovčan.

Streljali so pri procesiji Sv. R. T. v Črničah. — En topič se ni hotel hitro raz-streliti, hotela sta ga zato odstraniti Fr. Slamič in E. Pinjatar, kar je eksplodiral in oba sta ranjena, Slamič na lice, Pinja-tari je ob 3 prste na desni roki. Vsako leto je na ta dan kaka nesreča.

Iz Vrtojbe. — (Razno). Drogi ali pravzaprav stolpi za napeljavo električne-ga toka visoke napetosti po našem polju so že vsi postavljeni. Med ljudstvom, po-sebno pa med prizadetimi zemljiškimi po-sestniki, vlada velika nezadovoljnost gle-de odškodnin za odstopljeni svet. Misli-li so namreč vsi, da bodo postavljali droge navadne velikosti kot so brzjavni; tako so tudi dotični agenti podjetja baje pravili okrog, a zdaj so postavili na sredo njiv cele stolpe, ker znatno zmanjšuje vred-nost njive in v veliki meri oteškoča oran-je in obdelovanje sploh. Nekateri so do-bili naravnost ničeve odškodnine. Dobro bi bilo, da bi županstvo zbralo vse pritožbe in na podlagi teh napravilo potrebne in energične korake v brambo koristi pri-zadetih občanov. — V Dolenji Vrtojbi so prebivalci še vedno braz v s a k e poštn-e zveze in to traja že od 15. marca t. l. nanrej. Nekateri hodijo sami iskat poštnih pošiljatev v Šempeter, drugi pa ne. Ško-da, ki jo s tem trpi ljudstvo, je velika. Ne-kateri trgovci so bili že občutno prizadeti vsled tega. Pa je res škandalozno od strani c. kr. poštnega ravnateljstva v Tr-stu, da noče odpraviti tega nevzdržnega stanja. Treba bo v tem pogledu zaklicati gospodom na energičen način, da se ne pustimo farbat. Na poštнем uradu v Šem-petru je že cel voz poštnih pošiljatev, na-menjenih za Dolenjo Vrtojbo, ki čakajo že mesece na dostavitev. Kaj nima morebiti poštno ravnateljstvo dovolj drv za svoje peči, ker si hoče s tem priskrbeti zadost-nega kuriva?!?! — Trgovina s krompir-jem je že pričela: letna kaže dobro a cena ni še znana. — V Gornji Vrtojbi bi bila spopolnitev že izvršene kanalizacije krva-vo potrebna. Baše je cestni odbor za go-riško okolico določil v letošnjem prora-čunu svoto 1500 K za izvršitev tega dela. Prizadeti, zganite se, da ta znesek ne za-pade, in da se odpravi nedostatek, ki je v gospodarskem in v zdravstvenem oziru na kvar celi občini in vsem, ki vozijo skozi njo. — Našim gospodom starešinam bi priporočili, da osebnih zadev naj ne

spravljajo v razpravljanje na starešin-stvene seje. Takí pojavi zavlečejo trajanje seje in škodujejo resnosti pretresovanja. Res, da se enoštevni poslušalci zabavajo pri tem (slučaj pri seji dne 9. t. m.), a hva-levredno to ni! Torej! — Šparglji in dru-gje poljske prvine, posebno grah, so do-nesle letos našim kmetovalcem prav lepe-ga denarja. Mi jim želimo še lepših do-hodkov z opombo, da ni pravilno, ako pričakuje kmetič rešitve le od ene vrste pridelka. Če pa ga pri tem zadene nesre-ča, je revež v bedi. Saj je Gorica v bližini, in na trgu se spravi zelenjadi v denar prav lahko. In pogoji za ta način obdelo-vanja zemlje so pri nas po večini dani.

Na Mostu pri Ravnici je umrla Alo-j-zija Rijavec, soproga posestnika in se tam strdila. Iz Korna prihaja hud smrad. Smrdi že od noči na četrtek. Po-klicana oblast naj ukrene, kar potrebno.

Toča. — V sredo je padala toča in je napravila obilno škodo v Dornbergu in v Batujah. Zlasti je močno prizadeta občina Tahor v Dornbergu.

Toča je napravila škodo zlasti v Ba-tujah, Črničah, Vrhu in Dornbergu. Škoda je velika.

Šmarska podružnica C. M. D. je skle-nila v svoji seji dne 7. t. m. prirediti po celi razsežni občini nabiranje prispevkov za **Narodno šolo na Blanči v Gorici**. Pobirali bodo odborniki-(ce) po tem redu: 20. t. m. Dol. Lisjaki, Dol. Branica; 26. (pro-ščenje) Svino, Vertoče, Gor. Lisjaki, Po-tok, Tevče, Uhanje; vasi; Šmarje. — Žu-panstvo je odredilo javni razglas pred cer-kvijo. — V jeseni se pa priredi tombola tudi v ta namen.

Tombola v Št. Petru. — Pevsko izo-broževalno društvo »Prešeren« priredi na praznik sv. Petra in Pavla tombolo v ko-rist slovenskih šolskih zavodov v Gorici. Prosi se sosedna društva, da se pri prire-jevanju svojih veselice ozirajo na to nazna-nilo.

Ženska podružnica Ciril-Methodove družbe v Pevmi priredi v nedeljo, dne 21. t. m. v Pevmi v prostorih gostilne Brezi-gar veselico z jako lepim vspeodom. — Začetek ob 4. uri pop. Prijatelje naše šol-ske družbe vabimo, da se udeležijo veselice polnoštevno in pripomorejo do dobrega uspeha.

Predavanje v Vižovljah. — Izobraže-valno društvo »Morje« iz Sesljana priredi 14. t. m. predavanje o političnem življenju Slovencev. Predaval bo dr. Štefančič iz Gorice.

Javni ples priredijo fantje v Malih Žabljah dne 14. t. m.

Gospodarske vesti.

Zatiranje mrčesa, sadnemu drevju škodljivega. — Slov. politično društvo v Gorici se je obrnilo na deželni odbor gle-dé akcije za zatiranje sadnemu drevju škodljivega mrčesa. Deželni odbor je od-govoril, da se je obrnil do glavarstev v Gorici, Gradišču in Tolminu, da ukrenejo vse potrebno v smislu § 10. dež. zakona z dne 30. apr. 1870. in uk. št. 34. Glavarstva naj naročijo c. kr. potovalnim učiteljem kmetijstva, da o pravem času podučijo sad-jerejce, kako naj postopajo in kakšna sredstva naj rabijo pri zatiranju hroščev in drugih drevesnih škodljivcev.

Na izvoznem trgu v Gorici je bilo včeraj: 240 kvintalov črešenj po 50 K, 35 kvintalov graha po 26 K, 2 kvintala fi-žola po 150 K, špargljev 6 kvintalov po 76 K, krompirja 16 kvintalov po 14 K, ribezlja 1.20 kvintala po 100 K, 2 kvintala hrušk po 64 K, grozdja sv. Ivana kv. — '90 po 56 K.

Sokolski vestnik.

Goriška Sokolska župa, danes zvečer ob 8½ uri sestanek slavnostnega odbora v Lutmanovi gostilni v Štandrežu.

I. redni občni zbor ženskega odseka tel. društva »Sokol« v Gorici se bo vršil v nedeljo dne 14. junija 1914. ob 10½ uri zjutraj v društvenih prostorih (ulica Sv. Ivana št. 7).

Župni zlet Gš. S. Ž. v Št. Andrežu! — Prednaznanilo in na naslov vseh slav-nih narodnih društev na Goriškem! Letošnji župni zlet se vrši dne 5. julija v Št. An-drežu. Že petič priredi Goriško Sokolstvo

svoj skupni nastop. Od nepozabnega zleta v Šempetru pa do letos, se je vsak tak nastop obnesel prav dobro in nadejati se je, da tudi v Št. Andrežu manifestira So-kolstvo veličastno in častno. Najel se je za to prireditev lep prostor, na katerem se bode vredilo prostorni telovadni prostor, čedne tribune, različne poviljone in druge za vsestranko zabavo potrebne naprave. Vsak ljubitelj sokolske misli, vsak Gori-čan, ki se veseli napredka narodovega, vsak, ki je zasledoval delo goriških so-kolskih društev, bo 5. julija v Št. Andrežu in nikjer drugod. Trgovci bodo zleteli le v Št. Andrež, planinci bodo opustili svoje ture na višave ter obuli lahke nepodko-vane čevlje in korakali v Št. Andrež in ravno tako ne bo nobeno narodno društvo priredilo na ta dan veselice, ampak skle-nilo, da se vsi člani, vse članice, korp-orativno vdeležijo sokolskega zleta. O tem je vodstvo Goriškega Sokolstva popolno-ma prepričano in se že v naprej zahva-ljuje vsem, prav vsem, ki bodo omogočili, da bo župni zlet v moralnem in gmo-tnem oziru ter v čast celemu slovenskemu na-rodu najboljši vspeli.

Sokoleki zlet v Dornbergu. — Član-stvo III. okrožja »Goriške Sokolske Župe« nastopi 21. junija na svojem zletu, da po-kaže javnosti uspehe svojega delu. V dru-štvih se marljivo pripravlja članstvo, čla-nice in naraščaj na ta svoj praznik, da se občinstvo prepriča o potrebi sokolske or-ganizacije. Saj letos je jubilejno leto slo-venskega Sokolstva in moramo v Ljublja-ni pokazati svojo moč in veličino. Zato pa opozarjamo in apeliramo na vse narodno misleče, da v kar največjem številu pri-hiti med nas, da z navzočnostjo pripomo-rejo, da se zlet dostojno zvrši. »Sokol« v Dornbergu je že pričel s predpripravami da primerno uredi telovadni in veselčni prostor. — Vseh geslo bodi: **21. junija v Dornberg!**

Telovadno društvo »Sokol« v Solkani priredi dne 26. julija veselico z javnim nastopom telovadcev in telovadk. —

Razne vesti.

Cvetlični dan za »Lego« v Trstu pre-povedan. — Italijani so hoteli imeti slove-sen cvetlični dan za »Lego«, seveda v protest proti lepo uspelima slov. cvetlič-nima dnevom. Policija pa je prepovedala cvetlični dan za Lego, ker je bil izzivalni namen preočit. Dekret policijskega rav-nateljstva pravi, da se morejo dovoljevati v Trstu cvetlični dnevi samo v patriotične, humanitarne svrhe ali v svrhe medna-rodnega značaja. — »Piccolo« je danes ves iz sebe radi te prepovedi.

Uspeh ljubljanskega cvetličnega dne-va. — Marljive narodne gospodične so nabrale v Ljubljani za cvetlični dan **4731'77 K** za našo C. M. D. in za »Brami-borja«. Pred leti so imeli ljubljanski cve-tlični dnevi večji uspeh, ali vsled tega, ker ni bilo prepovedano prodajanje cve-tlic po javnih lokalih in ker niso tako do-sledno nastopili vsi nenapredni Slovenci proti cvetličnemu dnevu. Zato je uspeh cvetličnega dneva zadovoljiv.

Pred poroto v Trstu je sedel 33-letni težak E. Franetich, obtožen zločina tatvi-ne in izsiljevanja. Okradel je bil zlatarja Michlstädterja v ulici Giacinto Gallina za vrednost 2600 K. Obsojen je Frantich na 4 leta težke ječe.

192.000 K je ukradel v Krakovem po-štni uradnik Josip Vlček. Prijeli so ga v Draždanah. On ni prenočeval v nobenem hotelu, ampak se je vozil vse noči v spal-nih vozovih v vlakih. Pri njem so dobili samo 2000 K.

Francoski aviatik Lebouris je hotel delati drzne polete kakor Pegoud, ali ko se je z aeroplanom v zraku obrnil, je pa-del in se je nevarno poškodoval.

Na korist Rusije je baje vohunila 60-letna baronica Murman. Aretirali so jo na Dunaju. Njen sin Aleksander je bil topni-čarski kadet; leta 1912. je bil obsojen na 4 leta ječe radi vohunstva.

Veliki manevri bodo letos v Galiciji ob avstro-ruski meji; imeli bodo značil-pogorskih manevrov in bodo velikanske-ga obsega. V Bosni in Hercegovini bodo tudi veliki manevri, kakoršnih ni bilo tam že par let. Prično 24. junija.

III. Slov. vsesokolski zlet v Ljubljani l. 1914.

Praznujemo 50 letnico in v proslavo te 50 letnice hočemo dati javnosti račun za svoje delo. Vse Sokolstvo, do zadnjega moža in žene — je dolžno napraviti sebi samemu in napram celemu narodu, z vsemi silami delati na to, da bo III. slovenski vsesokolski zlet verna slika dosežanj našega dela, prepričevalni dokaz, da smo pravilno vršili svojo nalogo.

Zletne legitimacije po 6 K — že prodaja Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. — Opozorjamo vsa društva, da jih pravočasno preskrbe.

Sokolski kolek je izšel. Kolek je umetniško delo slikarja Vavpotiča; prepričani smo, da bo ž njim slovensko Sokolstvo ter cela slovenska javnost zadovoljna.

Bratje, naročajte in razpečavajte kolke! Sokolski kolek naj bo na vsakem pismu. Kolek stane 2 vinarja; naroča se pri finančnem odseku Slovenske Sokolske Zveze.

Finančni odsek ima doslej v zalogi: zletne zgodovinske razglednice

po	K — '10
8 vrst barvastih razglednic po	„ — '12
zletne iglice (pomanjšani zletni znak) po	„ — '60
sokolske koleke po	„ — '02
velike zletne lepake po	„ 3'—
partituro k prostim vajam članstva po	„ 1'50
klavirni izvleček k prostim vajam članstva po	„ 1'—

Bratje Sokoli in sestre Sokolice, širite, uporabljajte in priporočajte vsepovsod samo sokolske zletne razglednice. Vse predmete naročati je neposredno pri »Slovenski Sokolski Zvezi« (Finančni odsek).

Razstava »Jugoslovanska žena«, ki jo priredi o priliki zleta »Splošno slovensko žensko društvo« v Ljubljani, obeta biti zelo lepa in zanimiva. Razstava se vrši v prostorih »Mladike« in bo odprta meseca avgusta in septembra.

Mali sokolski zletni znaki so dospeli ter se dobe že v knjigarnah in pri finančnem odseku S. S. Z. Pozivljamo bratska društva, da skrbijo za to, da se proda kolikor mogoče teh znakov. Ne naročajte za svoje prireditve posebnih zletnih znakov, naročajte samo mali zletni znak, ki stane 60 vinarjev. Društva imajo popust.

Župne odbore pozivljamo, da nadzorujejo priprave za zlet po posameznih društvih. Župni nadzorniki naj nadzorujejo priprave za javno telovadbo; prireditelj predavanja o slovenskem Sokolstvu, župa bi morala skrbeti za to, da je v vsakem društvu pred zletom vsaj eno predavanje; navdušujte, vzbujajte zanimanje povsod za naš zlet — prišel je čas podvojenega dela!

Nove določbe glede sladitve vina, mošta in drozge.

Člen III.
(Konec.)

Tropovico se sme delati le iz tropin tri lastnega pridelka. Za domačo potrebo se smatra ona množina tropovice, ki ne presega na dan in za posameznika dveh litrov.

V naznanilu na občinsko ali krajno predstojništvo je treba navesti množino pridelane tropovice, kakor tudi število oseb, ki pridejo z ozirom na § 9, odstavek 1 zakona, v poštev, pri čemer se je ozirati na morebitne premembe v številu teh oseb.

Naznanila se morajo pri pristojnem občinskem ali krajnem predstojništvu izvršiti tekom osmih dni po pričetku pridelavanja tropovice.

Občinska ali krajna predstojništva izdelajo o došlih naznanilih zapisnik, ki ga pošiljajo vsak teden na politični urad 1. inštanice, ki edinošče potem prepis pristojnim kletarskim nadzornikom.

Posode, v katerih se dela tropovico ali kjer se nahaja, se mora zaznamovati

na prednji strani z vidnim, jasnim in neizbrisljivim ležečim križcem (X).

Poleg tega morajo imeti te posode na istem mestu jasno viden napis, ki odgovarja v onih krajih za tropovico običajnemu imenu.

Ta odredba stopi v veljavo z dnevom nje razglasitve.

Poljedelsko ministerstvo je s soglasjem notranjega in trgovskega ministerstva izdalo še nastopna dopolnilna določila.

1. K § 4, zadnji odstavek vinskega zakona:

V smislu zadnjega odstavka § 4 vinskega zakona so proizvajalci v § 4, odstavek 1, omenjenih vin dolžni, da imajo te pijače v drugih prostorih, ne v onih za proizvodnjo in uležanje navadnih vin določenih. Ti posebni prostori se morajo javiti političnemu uradu prve instance obenem s predpisanimi naznanilom.

Kdor se ne ravna po tem predpisu, bo kaznovan v smislu § 11 vinskega zakona.

2. K § 5 vinskega zakona.

Dodajanje konsumnega sladkorja ima namen, da zadobe mošti, ki vsebujejo vsled slabih, zrelost grozdja ovirajočih vremenskih neprilik premalo sladkorja, normalno vsebino sladkorja ali pa da dobe na alkoholu revna vina, ki so nastala iz takih moštov, normalno vsebino alkohola ali pa da znova zavro pomanjkljiva ali bolna vina.

Politične oblasti se naj torej ravnaajo pri dovoljenju sladitve vina (vinske drozge) po naslednjih osnovnih načelih:

a) Sladitev se sme dovoliti le izjemoma in samo za sladitev mošta, ki ima vsled elementarnih neizgodb in vremenskih neprilik premalo sladkorja, da potrebuje mošt tudi v resnici sladitev;

b) Sladkorna vsebine mošta se sme s sladitvijo zvišati le v toliko, kolikor bi znašala v danih razmerah (to je z ozirom na produkcijski kraj, tam uporabljane metode kultiviranja, gotovih vrst grozdja) v normalnih letih;

c) Sladitev se sme dovoliti tudi v točkah a) in b) omenjenih slučajih — samo za sladitev mošta, čegar prvotna sladkorna vsebina ni znašala za časa trgatve več ko 15 stopinj klosterneburške moštne mere.

V dovolitvi sladitve mošta (vinske drozge) in vina, je omeniti množino natrzanega produkta, ki se naj sladi ko tudi sladkorja, ki se ga naj dodane. Končno pa tudi kraj, kjer se sme izvršiti sladitev. Pri tem pa se ne sme v nobenem slučaju dovoliti več ko 4 kilograme na hektoliter za sladitev. Poleg tega pa je treba tudi obvestiti prošilca, da sme izvršiti sladitev le na dan, ki je določen z ozirom na člen II, točka 1 a, odstavek 3, oziroma točka 2, odstavek 1, nove izvršilne naredbe § 5 vinskega zakona.

Kdor se ne ozira na omejitve, ki jih je določila politična oblast pri dovolitvi sladitve ali kdor ne izvrši od oblasti določenih pogojev, ta zapade kazenskimi določbami § 5, odstavek 2 vinskega zakona.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Ogrbiček (odgov. J. Fabčič).
Zalaga: Družba za izdajanje listov »Boča« in »Primorce«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu (in celo v mestu) nihče ne posna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Dvokolo „Styria“ in 1 violino v dobrem stanju — se ceno proda. Kje? Pove upravništvo. 170-2

Kdo bi hotel adoptirati 6-letnega dečka, prikupljive zunanosti in mirnega značaja. — Ponudbe na upravo lista. 167-1

Vilica na novo zidana je na prodaj. Nahaja se v lepem, mirnem kraju. Pripravna je za penzioniste. Ima tudi lep vrtič. Vprašati je pri Ivanu Milonigu pri Rdeči hiši št. 4. GORICA. Proda se tudi le proti delnemu plačilu.

Razširjena po vsem svetu, rpi narodih vseh jezikov in dežel je že 23 let Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Milijoni rodbin pije Kathreinerjevo kot vsakdanjo pijačo za zajtrk in malico.

Kaj bi ti moglo bolje prišati za dobro kakovost, fin okus in cenost tega najboljšega kavnega nadomestka in dodatka?

Trgovsko obrtna zadruga v Gorici,
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
v likvidaciji

vabi svoje p. n. gg. člane na

redni občni zbor,
ki se vrši

o nedeljo, dne 21. junija 1914
ob 10. uri dopoldne v zadruginih prostorih v Gorici.

DNEVNI RED:

1. Poročilo likvidacijskega odbora o stanju zadruge in predložitev računskega zaključka za leto 1913.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Volitev načelstva, nadzorstva in likvidacijskega odbora.
4. Slučajnosti.

Računi so razpoloženi v smislu ša 25 pravil v zadrugnem uradu članom na vpogled.
GORICA, dne 10. junija 1914.
68-1 168-1 **Likvidacijski odbor.**

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče štev. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stojećih zob. Plomb. vsake viste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Na prodaj je
enonadstropna hiša z vrtom
v Gorici. Via dei Tre Re št 8, oziroma Via Codelli št. 2
po ugodni ceni.

Ponudbe v pisarno odvetnika dr. Henrika Tuma v Gorici,
Via Tre Re št. 16.

POZOR! Pfaffov šiv. stroj prekosi vse druge.

Pfaffov šiv. stroj je najbolj pripraven za vsako stroko šivanja tudi za umetno vezenje. Poduk 'za umetno vezenje se daje v trgovini!!

Pfaffov stroj teče na kroglicah in brez vsakega ropota — šuma!

V zalogi se tudi nahajajo šiv. stroji pripravljeni za domačo rabo in obrt, jamčeni (garantirani) za 5 let za K 76.—. Angleška dvokolesa Premier, Es—ka in Helios, dvokolesa Courir za ceno K 140.

Kdor je pameten, takoj mora vedeti kaj ima storiti ako potrebuje omenjene predmete. — Se priporoča

JOS. DEKLEVA in sin **GORICA**
Via Municipio štev. 1.

PALMA

je neobrabljiv
kaučuk podpetnik.

PALMA

TRGOVSKI DOM V GORICI

Najnovjša moda v rožicah
kakortudi vsakovrstno blago se prodaja po čudovito nizkih cenah.

PREGRAD & ČERNETIČ.
Največja izbira novosti.

Römerbad postaja juž. žel. začetek sezone prvega maja —
(štajerski Gastein).
Najbolj zdravilno radioaktivno. Akratopline štajerskega 3. do 37. gradov C., učinkuje kakor Gastein, Teplitz, Pfäffer proti protinu, revmatizmu, ženskim in živčnim boleznim, oslabelosti, poškodbam, influenci in nje posledicam. Mila, podalpska klima. — Moderni komfort. — Stanovanje po ceni. Zveze brzdovlakov iz Dunaja 8, iz Trsta 5, iz Budapešte 9 ur. — Prospekti zastoj potom ravnateljstva kopališča Römerbad na štajerskem.

Adolf Urbančič,

mesar

Gorica, ulica sv. Ivana št. 7

priporoča svojo mesnico, v kateri seče meso prve vrste in vse drugo, kar spada v mesarsko stroko. — Mesnica je moderno in higienično opremljena. Na zahtevo strank se :::: pošilja meso na dom. ::::
Zvečer lahko postreže strankam, ako se zglase na dom v isti hiši I. nadstropje.

Anton Potatzky v Gorici
naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin preje in nitij.

POTREBŠČINE.

Za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE.

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

I. Felberbaum - Gorica
Corso Gius. Verdi št. 11, Via Časerna št. 15
vis-a-vis izvoznega trga

Obleke za gospode, gospe in otroke

Perilo, nogavice, rokavice itd.
v veliki izberi.

Novosti: športne iopice in bluže.

Reservni fond:
K 126.014.60

Vplačani deleži:
K 48.043

Zadružnikov:
1707.

„Goriška ljudska posojilnica“

upisana zadruga z omejenim jamstvom

Telefon št. 79.

v Gorici

Ustan. l. 1883.

(v lastni hiši: Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.)

sprejema hranilne vloge od vsakogar in jih

obrestuje po 5% čistih.

Večje stalne vloge proti enoletni odpovedi po dogovoru — Vlagatelj so na razpolago

hišni hranilniki. Posojila se dajejo na

zastavo in osebni kredit.

Položnice pošne hranilnice na razpolago brezplačno.

Moške srajce in drugo perilo iz najmodernejših tkanin, narejeno in po meri priporoča modna trgovina

Pregrad & Černetič

Gorica, „Trgovski dom“.

Naročajte se na

„Sočo“ in
„Primorca“.

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena tvrdka
v Gorici

ulica Adelaide Ristori št. 5

se priporoča p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdeluje vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

20. junija

se otvori v Bazovici pri Trstu

semenj

za govedo, prašiče in konje.

Odlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici, na Kornu v (lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah

: Edina primorska tovarna dvokoles :

„TRIBUNA“

Gorica, Tržaška ul. 26.
prej pivovarna Gorjup.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov i. t. d.

F. BATJEL — GORICA

Stolna ulica št. 2—4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov
Kožnar & Cⁱ — Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

Na drobno in debelo.

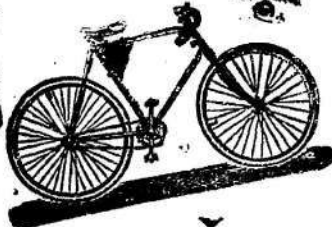
Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Allena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste hodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za

vrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, s' a noreznice in vse v stroko spadajoče predmete se dobi po t

varniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

475.000

kron, ozir. frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki velike skupine

5 originalnih vrednostnih srečk 5

kojih 13 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja,	1. in 14. majnika,	1. septembra (dve),
1. februarja,	1. julija,	14. septembra ter
1. marca (dve),	1. avgusta,	2. novembra.

375.000

kron, ozir. frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki manjše skupine

3 originalnih vrednostnih srečk 3

kojih 9 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. januarja,	1. majnika,	1. avgusta,
15. januarja,	14. majnika,	14. septembra,
1. februarja,	1. julija,	2. novembra.

Kupnina za veliko skupino vseh 5 srečk se plača v 60 mesecih po 6 K, za manjšo skupino vseh treh srečk pa v 60 mesecih po 4 krome.

Vsaka srečka mora najmanj enkrat zadeti! Vsi dobitki se izplačajo v gotovem denarju!

Vse srečke imajo trajno vrednost denarja in igrajo po izplačilu kupnine še dolgo vrsto let brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, torej za stonj.

Vsak cenj. naročnik zamore dobiti nagrade in premije ter na ta način kupnino zase naročenih srečk poljubno znižati ali sploh dobiti

jih zastonj.

Pojasnila daje in naročila sprejema: Glavno zastopstvo srečkovnega oddelka Češke industrijalne banke v Pragi, Ljubljana.

Naslov za pisma: Srečkovno zastopstvo Ljubljana 5. 161—1

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Delniška glavnica K 8.000.000
Rezervni zakladi K 1.000.000

Vloge na knjižice po 4 1/2% v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

Vnovenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.

Stavbeni krediti.

Predujmi na vrednostne papirje.

Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma.